

Підтримка, що надається в процесі навчання, і приклади з практики

Базова освіта та учні, які отримують підтримку в навчанні

Рік	Кількість учнів у спеціальних школах	% від загальної кількості учнів	Кількість учнів, які отримують підтримку в інклюзивних школах	% від загальної кількості учнів	Загальна кількість учнів, які отримують підтримку	% від загальної кількості учнів	Загальна кількість учнів у системі базової освіти
1997	11 901	2,0	8 099	1,4	20 000	3,4	592 375
2007	8 169	1,4	37 916	6,6	46 085	8,1	570 689
2017	4 258	0,8	38 866	7,0	43 124	7,7	556 742

● ● Створіть «континуум підтримки»: ситуація з учнями (Skoglund, 2013)

Зустріньтесь
- Запитайте в
учителя

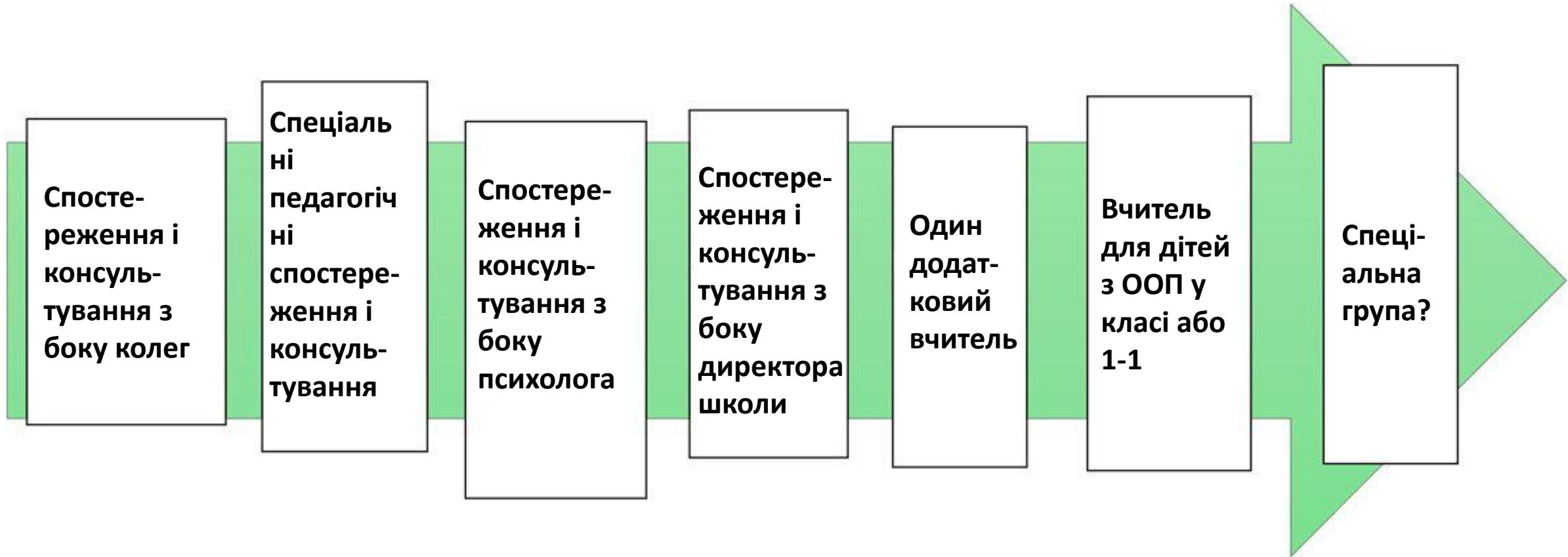
Подивіться/почуйте
- Запитайте у дитини
і батьків

Зрозумійте
- Зверніться до
досліджень або
спеціалістів

**Індивідуальний
план**
- Потреби
- Режим навчання

Навчайте
- Спостерігайте
- Адаптуйте

Створіть «континуум підтримки»: повсякденне навчання (Skoglund із змінами, 2013)

Створіть «континуум підтримки»: повсякденне навчання (Skoglund із змінами, 2013)

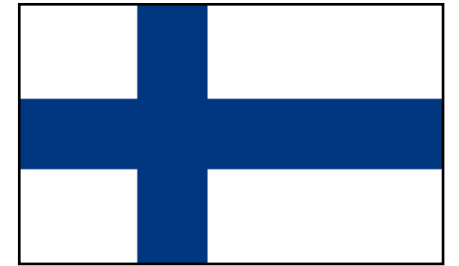

Форми підтримки визначено в освітній програмі

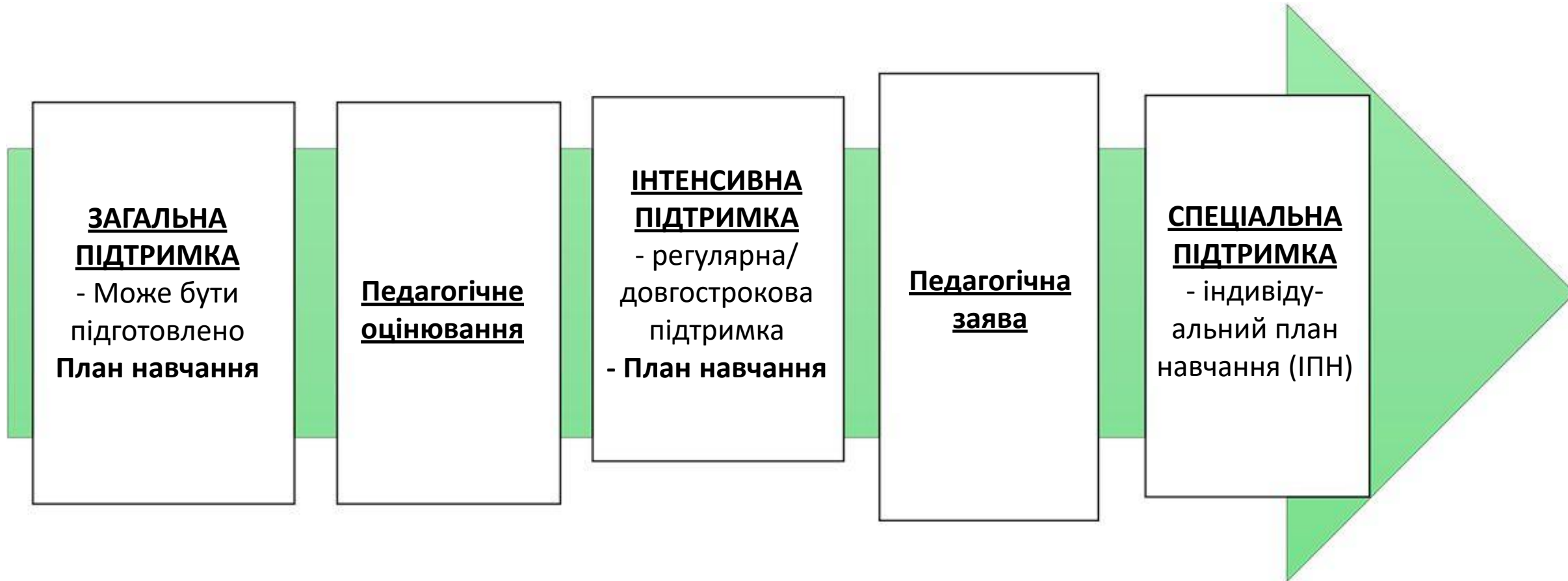
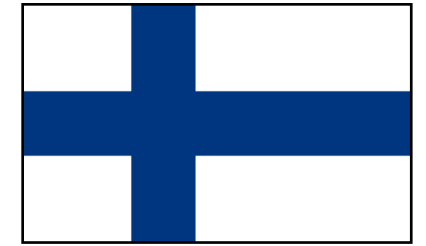
1. Загальна підтримка

2. Інтенсивна підтримка

3. Спеціальна підтримка

● ● **Континуум підтримки - > інформація про
необхідність підтримки - > співпраця між
батьками і школою - >**

Можуть використовуватися всі засоби підтримки

- Вчителі мають свободу вибору педагогічних методів
- Можуть використовуватися всі засоби підтримки
- Загальновідомий секрет: обмежити підтримку можуть ресурси
- Не кажучи вже про те, що без рішення про надання спеціальної підтримки не буде спеціальних груп / спеціальних шкіл

● ● Загальна підтримка

Для кожного

Корекційне навчання після уроків на регулярній чи епізодичній основі, проактивне корекційне навчання з урахуванням майбутніх тем

Часткове спеціальне навчання за допомогою вчителя для дітей з ООП у класі або в іншому місці

Викладання фінської мови як другої: ті самі теми, як у класі: лексика, граматики тощо

Диференціація у класі: якісна, кількісна, організаційна

Паралельне навчання: у класі присутній вчитель для дітей з ООП або інший вчитель

Допомога шкільного асистента у класі

Клімат навчання – атмосфера відкритості, коли кожен учень може сказати без остраху, коли йому потрібна допомога – наявність підтримки

● ● Загальна підтримка (продовження)

Навчальні матеріали – диференційовані книжки, матеріали, підготовлені вчителем

Методи роботи – робота в парах, групах, методи співпраці – колективна відповідальність

Домашнє завдання – учні обирають самі, основні вправи і завдання з викликом

Роль батьків у виконанні домашнього завдання: як навчатися разом, що, де і коли вивчати – співпраця між батьками і школою

Екзамени – коротші екзамени, основні вправи, більше часу, виконання екзамену разом із асистентом, вчителем чи перекладачем, виконання в іншому місці - концентрація

Організація в ситуаціях, що виникають у класі: епізод із колективним викладанням: відпрацьовування власної роботи в іншому місці за допомогою іншого дорослого або у невеликій групі

Приклади диференціації в класі:

● ● 1-й клас: навчання читанню та письму

- 3 групи (класи), загалом приблизно 60 учнів, 3 вчителі початкових класів, 1 вчитель для дітей з ООП, 1 асистент з навчання (шкільний асистент)
- 2 години рідної мови на тиждень одночасно для всіх класів. Класи розділені на п'ять груп. Кожен дорослий бере одну групу: цілеспрямоване навчання
  1. Початківці, які не вміють читати і писати, знають деякі букви
  2. Початківці, які все ще не вміють читати і писати, знають букви і розрізняють звуки
  3. Початківці: читають на рівні слів
  4. Учні середнього рівня підготовки: здатні читати, але не писати
  5. Учні з високим рівнем підготовки: вільно читають і вміють писати

Приклади диференціації в класі:

уроки мови

- Основний принцип: урок – 45 хвилин, з яких близько 30 хвилин відведено для колективного навчання, а 15 хвилин - диференціації.
- Диференціація у вправах: кількість, складність (часто три вправи із зірочкою, учні вибирають самі) і час.
- Диференціація за ролями, наприклад, учні, які роблять все швидко, є суддями і помічниками.
- Диференціація у використанні цільової мови.
- Диференціація в проєктах, додаткова робота з використанням ІКТ (електронних середовищ).
- Диференціація як під час письмових, так і усних іспитів: три різних рівня.
- Диференційовані робочі зошити та матеріали

Інтенсивна підтримка

Педагогічний документ і план навчання складаються на основі загальної освітньої програми

Учитель і батьки домовляються разом про те, як надавати підтримку у школі і вдома

Регулярне або епізодичне корекційне навчання за межами класу

Часткове спеціальне навчання за допомогою вчителя для дітей з ООП у класі або в іншому місці

Диференціація у класі: якісна, кількісна, організаційна

Паралельне навчання: у класі присутній вчитель для дітей з ООП або інший вчитель

Допомога шкільного асистента у класі

Диференціація домашнього завдання

Диференціація на екзамені – коротший, спрощений екзамен і підтримка вчителя, асистента або перекладача

Заходи підтримки документуються

Технології диференціації: використання ІКТ в класі та індивідуально

- >різні педагогічно цілеспрямовані програми, ігри тощо

ІКТ є частиною навчання: вони і об'єкт, і інструмент навчання

- Написання оповідань - процес написання, малювання
- Запис власного читання - прослуховування власного читання
- Читання е-історій, прослуховування е-історій
- Малювання картин, серіалів, інтелект-карт
- Створення фільмів, анімація
- Вправи з математики та рідної мови
- Пошук інформації, новин

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Ministry for Foreign
Affairs of Finland

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

← ПРОЕКТ СПІФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

FCG.

Приклади диференціації в класі: математика, 4-й клас

1. Вправи для роботи в парі чи групі: гетерогенні або гомогенні пари / групи
  - Перевірка домашніх завдань, вправи з вирішення задач, усні арифметичні обчислення, використання математичних інструментів спостереження
2. Навчальний епізод, викладання нової теми разом
  - Індивідуальна робота: клас розділено на невеликі групи для відпрацьовування навичок. Одні учні працюють у класі, інші - на вулиці. Невеличкими групами керують дорослі.
3. Диференціація домашніх завдань
  - Кожному даються основні вправи, учень сам вибирає належну кількість додаткових вправ, наявні матеріали для обдарованих учнів

Приклади диференціації в класі:

● ● 2 клас - рідна мова, читання і письмо

1. Учитель надає всім інструкції щодо нової історії за допомогою картинок - мотивація.
2. Читаючи розповідь у невеликих однорідних групах (близько 3-4 дітей в одній групі), вчитель працює з тими, хто читає повільно, а асистент з навчання (шкільний асистент) або вчитель для дітей з ООП ходить навколо і слухає інших.
3. Письмові вправи: 3-4 різних типи вправ - діти можуть вибрати легші або більш складні вправи, вчитель початкових класів або вчитель для дітей з ООП спостерігає за тими, хто потребує більшої допомоги, асистент з навчання (шкільний асистент) стежить за іншими групами.
4. Домашнє завдання: диференціація домашнього завдання з читання та письма (є матеріали для обдарованих учнів)

Спеціальна підтримка

Рішення стосовно підтримки дітей з ООП – навчання у класі в рамках великої групи або у маленькому класі

Власний план навчання учня з цілями навчання та змістом – індивідуальний план навчання (ІПН)

Цілі та зміст, підготовлені на основі індивідуального плану навчання

Викладання, організоване відповідно до індивідуального плану навчання

Школа повинна забезпечити необхідні ресурси для прогресу учнів у навчанні та виконання індивідуального плану навчання – корекційне навчання, асистент з навчання, домашні завдання, матеріали

Документування заходів підтримки

Підписання документів батьками

Приклади диференціації в класі - спеціальна підтримка

1. Дискалькулія, розлад письма і читання:

- Під час занять учень залишається у своїй класній групі разом з іншими учнями
- Вправи індивідуалізовані і спрощені
- Використовується диференційований матеріал
- Полегшене домашнє завдання
- Учитель для дітей з ООП надає підтримку протягом 2-4 уроків на тиждень
- Асистент для дітей з ООП присутній в класі приблизно 5 уроків на тиждень
- Учитель початкових класів проводить корекційне навчання
- Батьки допомагають вдома відповідно до інструкцій вчителя

Приклади диференціації в класі - спеціальна підтримка

2. У учня є багато різних фобій, наприклад, використання сходів

- Уроки транслюються наживо з класної кімнати на нижній поверх, де учень працює з асистентом або вчителем для дітей з ООП
- Регулярні зустрічі учня з батьками, учителем для дітей з ООП

3. У учня серйозні проблеми з серцем, він дуже швидко виснажується

- Труднощі у вивченні рідної мови і математики
- Багато пропусків
- У класі є ліжко, подушка і ковдра, які учень іноді використовує для відпочинку або сну
- Обмеження в заняттях спортом
- Особистий контроль під час перерв особистим шкільним помічником
- Регулярні зустрічі учня, батьків та учителя для дітей з ООП

Приклади диференціації в класі - спеціальна підтримка

4. Розлад аутистичного спектру (Аспергер)

- Сенсорний захист - ретельна гігієна
- Харчування – це виклик - не може їсти змішані продукти, такі як соуси
- Дитина педантична - все повинно бути ідеально - впадає в зневіру
- Нові і несподівані ситуації видаються викликом
- Ключовим фактором є передчуття
- Позитивна педагогіка елементарна
- У важких ситуаціях допомагає асистент з особливих потреб

Приклади диференціації в класі - спеціальна підтримка

4. Розлад аутистичного спектру (Аспергер)

- соціальні проблеми - труднощі адаптації до групи
- легко дратується
- труднощі з концентрацією уваги
- труднощі з математикою
- найбільші інтереси - анатомія людини і динозаври
- щоденні завдання
- підтримка з боку асистента для дітей з ООП, вчителя для дітей з ООП, корекційне навчання, скорочений навчальний день, диференційований математичний матеріал

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Ministry for Foreign
Affairs of Finland

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

← ПРОЕКТ СПІВФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

FCG.

Приклади диференціації в класі – спеціальна підтримка

6. Слабозорі учні

- Жодних труднощів у навчанні
- Світлий стіл, збільшувальне скло тощо, інструменти
- Персоналізовані вправи
- Особистий асистент з особливих потреб
- Шкільний транспорт

Приклади диференціації в класі - спеціальна підтримка

7. Учень із СДУГ

- Дефіцит уваги
- Розлад під час письма та читання
- Труднощі в соціальних відносинах
- Щоденні цілі
- Два місця в класі, між якими він може переміщатися: в групі і нарізно, спокійне місце, жодних зайвих подразників
- Інструкції узгоджені з усім класом - друзі нагадують учню про них
- Вправи поділені на дрібніші частини, диференційований матеріал
- Регулярні зустрічі учнівської багатoproфільної команди

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Ministry for Foreign
Affairs of Finland

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

← ПРОЕКТ СПІВФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

FCG.